

INTEGRALE TRIPLE

▪ Să se calculeze următoarele integrale triple $\iiint_{\Omega} f(x, y, z) dx dy dz$:

1. Ω este mulțimea mărginită de planele $x = 0$, $y = 0$, $z = 0$ și planul $\alpha: x + y + 2z = 2$,
 $f(x, y, z) = x + y + z$

2. $\Omega = \left\{ (x, y, z) \in \mathbb{R}^3 \mid x^2 + \frac{y^2}{4} \leq 1, x^2 + y^2 \geq 1, x \geq 0, y \geq 0, 0 \leq z \leq 5 \right\}$, $f(x, y, z) = \frac{yz}{\sqrt{x^2 + y^2}}$

3. Ω este mulțimea mărginită de cilindrul $x^2 + y^2 = a^2$ și planele $z = 0$, $z = 1$, $y = x$, $y = \sqrt{3}x$,
 $f(x, y, z) = xy$

▪ Să se calculeze volumul mulțimilor Ω mărginite de suprafețele indicate (încercați să reprezentați grafic mulțimea a cărei volum se cere):

4. $z = x^2 + y^2$, $z = x + y$

5. $2x^2 + y^2 + z^2 = 1$, $2x^2 + y^2 - z^2 = 0$, $z \geq 0$

6. $z = x^2 + y^2 - 1$, $z = 2 - x^2 - y^2$

7. $z = 4 - x^2 - y^2$, $2z = 5 + x^2 + y^2$

8. $x^2 + y^2 + z^2 = 1$, $x^2 + y^2 = \frac{1}{2}$

9. $x^2 + y^2 = 1$, $z^2 = x^2 + y^2$, $z \geq 0$

10. $x^2 + y^2 + z^2 = 1$, $y^2 + z^2 = x^2$, $x \geq 0$

11. $x^2 + y^2 = z^2$, $x^2 + y^2 + z^2 = 2z$

12. $\frac{x^2}{4} + \frac{y^2}{9} = 2z$, $\frac{x^2}{4} + \frac{y^2}{9} = z^2$

13. $(x^2 + y^2 + z^2)^3 = x$

14. $(x^2 + y^2 + z^2)^2 = 8x$

15. $(x^2 + y^2)^3 = z^2$, $z = 0$, $z = 8$

16. $\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} = \frac{z^2}{c^2}$, $0 \leq z \leq c$, $a, b, c > 0$

Indicații și soluții:

1. Se determină punctele de intersecție ale planului α cu axele de coordonate și se obține $A(2,0,0)$, $B(0,2,0)$ și $C(0,0,1)$. Mulțimea de integrare este un tetraedru (se reprezintă grafic). Pentru variabila z avem $0 \leq z \leq \frac{1}{2}(2-x-y)$, deci :

$$\iiint_{\Omega} (x+y+z) dx dy dz = \iint_D \left(\int_0^{\frac{1}{2}(2-x-y)} (x+y+z) dz \right) dx dy = \frac{1}{2} \iint_D \left(-\frac{3(x^2+y^2)}{4} - \frac{3}{2}xy + x + y + 1 \right) dx dy$$

Proiecția mulțimii de integrare pe planul xOy este triunghiul OAB , ecuația laturii AB fiind $x+y=2$ (se face $z=0$ în ecuația planului α sau se scrie ecuația unei drepte ce trece prin 2 puncte date).

$D = pr_{xOy} \Omega = \left\{ (x,y) \in \mathbb{R}^2 \mid x \in [0,2], 0 \leq y \leq 2-x \right\}$, domeniu de tip intergrafic și avem:

$$\frac{1}{2} \iint_D (...) dx dy = \frac{1}{2} \int_0^2 \left(\int_0^{2-x} \left(-\frac{3(x^2+y^2)}{4} - \frac{3}{2}xy + x + y + 1 \right) dy \right) dx = \frac{1}{2} \int_0^2 \left(\frac{x^3}{3} - \frac{x^2}{4} - \frac{x}{2} + 1 \right) dx = \frac{5}{12}.$$

2. $x^2 + \frac{y^2}{4} \leq 1$ este interiorul unui cilindru eliptic, de semiaxe $a=1$ și $b=2$, cu axa de simetrie Oz ; $x^2 + y^2 \geq 1$ este exteriorul unui cilindru drept, cu secțiunea cerc de rază 1. Pentru variabila z avem

$$0 \leq z \leq 5, \text{ deci : } \iiint_{\Omega} \frac{yz}{\sqrt{x^2+y^2}} dx dy dz = \iint_D \left(\int_0^5 \frac{yz}{\sqrt{x^2+y^2}} dz \right) dx dy = \frac{25}{2} \iint_D \frac{y}{\sqrt{x^2+y^2}} dx dy.$$

$$D = pr_{xOy} \Omega = \left\{ (x,y) \in \mathbb{R}^2 \mid x^2 + \frac{y^2}{4} \leq 1, x^2 + y^2 \geq 1, x \geq 0, y \geq 0 \right\}, x^2 + \frac{y^2}{4} \leq 1 \text{ este interiorul elipsei}$$

de semiaxe $a=1$ și $b=2$ iar $x^2 + y^2 \geq 1$ este exteriorul cercului cu centrul în origine și rază 1. Din cele 2 inecuații și din condițiile $x \geq 0, y \geq 0$ se determină $D = \left\{ (x,y) \in \mathbb{R}^2 \mid x \in [0,1], \sqrt{1-x^2} \leq y \leq 2\sqrt{1-x^2} \right\}$ (domeniu de tip intergrafic) și avem:

$$\frac{25}{2} \iint_D \frac{y}{\sqrt{x^2+y^2}} dx dy = \frac{25}{2} \int_0^1 \left(\int_{\sqrt{1-x^2}}^{2\sqrt{1-x^2}} \frac{y}{\sqrt{x^2+y^2}} dy \right) dx = \frac{25}{2} \int_0^1 \sqrt{4-3x^2} dx - \frac{25}{2} = (...) = \frac{25}{12\sqrt{3}} (4\pi - 3\sqrt{3})$$

3. Pentru variabila z avem $0 \leq z \leq 1$, deci : $\iiint_{\Omega} xy dx dy dz = \iint_D \left(\int_0^1 xy dz \right) dx dy = \iint_D xy dx dy$. După ce

se reprezintă grafic mulțimea Ω (atenție, $y=x$ și $y=\sqrt{3}x$ sunt plane!), se observă că $D = pr_{xOy} \Omega = 2A$, unde A este sectorul de cerc de rază a , cuprins între dreptele de ecuații $y=x$ și $y=\sqrt{3}x$ pentru $x \geq 0$. Se trece la coordonate polare cu $x=r \cos t, y=r \sin t$, jacobianul $J=r$, cu $r \in [0,a]$ și

$t \in \left[\frac{\pi}{4}, \frac{\pi}{3} \right]$ (domeniu de tip dreptunghi). Obținem: $\iint_D xy dx dy = 2 \int_0^a \left(\int_{\pi/4}^{\pi/3} r^3 \sin t \cos t dt \right) dr = (...) = \frac{a^4}{16}$

Variantă de rezolvare: După ce se reprezintă grafic domeniul de integrare Ω , se poate trece direct la coordonate cilindrice: $x=r \cos t, y=r \sin t, z=z$, jacobianul $J=r$, cu $r \in [0,a], t \in \left[\frac{\pi}{4}, \frac{\pi}{3} \right]$ și

$$z \in [0,1]. \text{ Se obține : } \iiint_{\Omega} xy dx dy dz = 2 \int_0^a \left(\int_{\pi/4}^{\pi/3} \left(\int_0^1 r^3 \sin t \cos t dz \right) dt \right) dr = (...) = \frac{a^4}{16}.$$

4. $z = x^2 + y^2$ este paraboloid eliptic cu vârful în $O(0,0,0)$ și axa de simetrie Oz ; $z = x + y$ este un plan ce trece prin origine și nu intersectează axele de coordonate în alt punct (se verifică acest lucru prin calcul). Mulțimea Ω este "deasupra" paraboloidului și "sub" plan (ceea ce înseamnă că pentru variabila z avem $x^2 + y^2 \leq z \leq x + y$), deci : $V = \iint_D \left(\int_{x^2+y^2}^{x+y} dz \right) dx dy = \iint_D (x + y - x^2 - y^2) dx dy$. Pentru a obține

$D = pr_{xOy} \Omega$ se "elimină" z din ecuațiile inițiale și avem $x^2 + y^2 = x + y$, adică $\left(x - \frac{1}{2}\right)^2 + \left(y - \frac{1}{2}\right)^2 = \left(\frac{1}{\sqrt{2}}\right)^2$ (cerc cu centrul în $\left(\frac{1}{2}, \frac{1}{2}\right)$ și rază $\frac{1}{\sqrt{2}}$, deci D este domeniul situat în

interiorul acestui cerc: $D = pr_{xOy} \Omega = \left\{ (x, y) \in \mathbb{R}^2 \mid \left(x - \frac{1}{2}\right)^2 + \left(y - \frac{1}{2}\right)^2 \leq \left(\frac{1}{\sqrt{2}}\right)^2 \right\}$. Se trece la

coordonate polare cu $x = \frac{1}{2} + r \cos t$, $y = \frac{1}{2} + r \sin t$, jacobianul $J = r$, cu $r \in \left[0, \frac{1}{\sqrt{2}}\right]$ și $t \in [0, 2\pi]$.

Obținem: $V = \int_0^{2\pi} \left(\int_0^{\frac{1}{\sqrt{2}}} \left(-r^3 + \frac{r}{2}\right) dr \right) dt = (...) = \frac{\pi}{8}$.

5. $2x^2 + y^2 + z^2 = 1$ se rescrie în forma $\frac{x^2}{(1/\sqrt{2})^2} + y^2 + z^2 = 1$ și este ecuația unui elipsoid;

$2x^2 + y^2 - z^2 = 0$ se rescrie în forma $\frac{x^2}{(1/\sqrt{2})^2} + y^2 - z^2 = 0$ și este ecuația unui con eliptic, cu

deschidere "în sus" pentru $z \geq 0$. Mulțimea Ω este "deasupra" conului și "sub" elipsoid (ceea ce înseamnă că pentru variabila z avem $\sqrt{2x^2 + y^2} \leq z \leq \sqrt{1 - 2x^2 - y^2}$), deci :

$V = \iint_D \left(\sqrt{1 - 2x^2 - y^2} - \sqrt{2x^2 + y^2} \right) dx dy$. Pentru a obține $D = pr_{xOy} \Omega$ se "elimină" z din ecuațiile

inițiale și obținem elipsa de ecuație $\frac{x^2}{(1/2)^2} + \frac{y^2}{(1/\sqrt{2})^2} = 1$, adică

$D = pr_{xOy} \Omega = \left\{ (x, y) \in \mathbb{R}^2 \mid \frac{x^2}{(1/2)^2} + \frac{y^2}{(1/\sqrt{2})^2} \leq 1 \right\}$. Se trece la coordonate polare generalizate cu

$x = \frac{1}{2} r \cos t$, $y = \frac{1}{\sqrt{2}} r \sin t$, jacobianul $J = \frac{r}{2\sqrt{2}}$, cu $r \in [0, 1]$ și $t \in [0, 2\pi]$. Obținem:

$V = \int_0^{2\pi} \left(\int_0^1 \left(\frac{r}{2\sqrt{2}} \sqrt{1 - \frac{r^2}{2}} - \frac{r^2}{4} \right) dr \right) dt = (...) = \frac{\pi(\sqrt{2} - 1)}{3}$.

6. $z = x^2 + y^2 - 1$ se rescrie în forma $x^2 + y^2 = z + 1$ și este ecuația unui paraboloid eliptic, cu vârful în $A(0,0,-1)$, deschidere "în sus", axă de simetrie Oz ; $z = 2 - x^2 - y^2$ se rescrie în forma $x^2 + y^2 = \frac{z-2}{-1}$

și este ecuația unui paraboloid eliptic, cu vârful în $B(0,0,2)$, deschidere "în jos", axă de simetrie Oz . Mulțimea Ω este situată între cei doi paraboloizi (ceea ce înseamnă că pentru variabila z avem

$x^2 + y^2 - 1 \leq z \leq 2 - x^2 - y^2$), deci : $V = \iint_D \left(\int_{x^2+y^2-1}^{2-x^2-y^2} dz \right) dx dy = \iint_D (3 - 2x^2 - 2y^2) dx dy$. Pentru a

obține $D = pr_{xOy}\Omega$ se "elimină" z din ecuațiile inițiale și obținem cercul de ecuație $x^2 + y^2 = \left(\sqrt{\frac{3}{2}}\right)^2$,

adică $D = pr_{xOy}\Omega = \left\{ (x, y) \in \mathbb{R}^2 \mid x^2 + y^2 \leq \left(\sqrt{\frac{3}{2}}\right)^2 \right\}$. Se trece la coordonate polare cu $x = r \cos t$,

$y = r \sin t$, $J = r$, cu $r \in \left[0, \sqrt{\frac{3}{2}}\right]$ și $t \in [0, 2\pi]$. Obținem: $V = \int_0^{2\pi} \left(\int_0^{\sqrt{\frac{3}{2}}} (3r - 2r^3) dr \right) dt = (...) = \frac{9\pi}{4}$.

7. $z = 4 - x^2 - y^2$ se rescrie în forma $x^2 + y^2 = \frac{z-4}{-1}$ și este ecuația unui paraboloid eliptic, cu vârful în

$A(0, 0, 4)$, deschidere "în jos", axă de simetrie Oz ; $2z = 5 + x^2 + y^2$ se rescrie în forma

$x^2 + y^2 = \frac{z-5/2}{1/2}$ și este ecuația unui paraboloid eliptic, cu vârful în $B(0, 0, 5/2)$, deschidere "în sus",

axă de simetrie Oz . Mulțimea Ω este situată între cei doi paraboloidi:

$V = \iint_D \left(\int_{\frac{5+x^2+y^2}{2}}^{4-x^2-y^2} dz \right) dx dy = \frac{1}{2} \iint_D (3 - 3x^2 - 3y^2) dx dy$. Pentru a obține $D = pr_{xOy}\Omega$ se "elimină" z din

ecuațiile inițiale și obținem cercul de ecuație $x^2 + y^2 = 1$,adică $D = pr_{xOy}\Omega = \left\{ (x, y) \in \mathbb{R}^2 \mid x^2 + y^2 \leq 1 \right\}$.

Se trece la coordonate polare cu $x = r \cos t$, $y = r \sin t$, $J = r$, cu $r \in [0, 1]$ și $t \in [0, 2\pi]$. Obținem:

$V = \int_0^{2\pi} \left(\int_0^1 (r - r^3) dr \right) dt = (...) = \frac{3\pi}{4}$.

8. $x^2 + y^2 + z^2 = 1$ este sfera centrată în origine, de rază 1; $x^2 + y^2 = \frac{1}{2}$ se rescrie în forma

$\frac{x^2}{(1/\sqrt{2})^2} + \frac{y^2}{(1/\sqrt{2})^2} = 1$ și este ecuația unui cilindru eliptic, cu secțiunea cerc, de rază $\frac{1}{\sqrt{2}}$. Volumul

mulțimii formate "în exteriorul" cilindrului și "în interiorul" sferei nu se poate calcula direct; Considerăm mulțimea Ω formată în interiorul cilindrului (și mărginită de cele două calote ale sferei). Datorită simetriei mulțimii Ω (reiese cu ușurință din reprezentarea grafică) vom considera pentru variabila z domeniul

$0 \leq z \leq \sqrt{1 - x^2 - y^2}$, deci: $V = 2 \iint_D \sqrt{1 - x^2 - y^2} dx dy$. $D = pr_{xOy}\Omega = \left\{ (x, y) \in \mathbb{R}^2 \mid x^2 + y^2 \leq \left(\frac{1}{\sqrt{2}}\right)^2 \right\}$.

Se trece la coordonate polare cu $x = r \cos t$, $y = r \sin t$, $J = r$, cu $r \in \left[0, \frac{1}{\sqrt{2}}\right]$ și $t \in [0, 2\pi]$. Obținem:

$V = 2 \int_0^{2\pi} \left(\int_0^{\frac{1}{\sqrt{2}}} (r \sqrt{1 - r^2}) dr \right) dt = (...) = \frac{\pi(4 - \sqrt{2})}{3}$. Dacă se cere explicit volumul mulțimii formate "în

exteriorul" cilindrului și "în interiorul" sferei, se va determina ca diferență între volumul sferei și volumul calculat mai sus (va rezulta $\frac{\pi\sqrt{2}}{3}$).

9. $x^2 + y^2 = 1$ este cilindru eliptic, cu secțiunea cerc, de rază 1; $z^2 = x^2 + y^2$ se rescrie în forma $x^2 + y^2 - z^2 = 0$ și este ecuația unui con eliptic, cu secțiunea cerc, axa de simetrie Oz . Mulțimea Ω este situată în interiorul cilindrului și în exteriorul conului, deasupra planului $z = 0$ (cele 2 suprafețe se intersectează după un plan de ecuație $z = 1$). Astfel, pentru variabila z avem domeniul $0 \leq z \leq \sqrt{x^2 + y^2}$,

deci: $V = \iint_D \left(\sqrt{x^2 + y^2} \right) dx dy$. $D = pr_{xOy} \Omega = \left\{ (x, y) \in \mathbb{R}^2 \mid x^2 + y^2 \leq 1 \right\}$. Se trece la coordonate polare cu

$$x = r \cos t, \quad y = r \sin t, \quad J = r, \quad \text{cu } r \in [0, 1] \text{ și } t \in [0, 2\pi]. \text{ Obținem: } V = \int_0^{2\pi} \left(\int_0^1 r^2 dr \right) dt = (...) = \frac{2\pi}{3}.$$

10. $x^2 + y^2 + z^2 = 1$ este sfera centrată în origine, de rază 1; $y^2 + z^2 - x^2 = 0$ este ecuația unui con eliptic, cu secțiunea cerc, axa de simetrie Ox . Volumul mulțimii formate "în exteriorul" conului și "în interiorul" sferei nu se poate calcula direct; Considerăm mulțimea Ω formată în interiorul conului și în interiorul calotei sferice ("cornetul cu înghețată"). Pentru variabila x avem domeniul $\sqrt{z^2 + y^2} \leq x \leq \sqrt{1 - z^2 - y^2}$, deci :

11. $x^2 + y^2 = z^2$ este un con eliptic, secțiunea cerc, axa de simetrie Oz ; $x^2 + y^2 + z^2 = 2z$ se rescrie sub forma $x^2 + y^2 + (z - 1)^2 = 1$ și este ecuația unei sfere centrate în $A(0, 0, 1)$ și raza 1. Mulțimea Ω este în interiorul sferei și în exteriorul conului (cele 2 suprafețe se intersectează după un plan de ecuație $z = 1$). ATENȚIE !!!! Pentru variabila z "de pe sferă" vom avea $z = 1 - \sqrt{1 - x^2 - y^2}$ deoarece z este situat sub planul median al sferei, deci avem domeniul $1 - \sqrt{1 - x^2 - y^2} \leq z \leq \sqrt{x^2 + y^2}$ și

$$V = \iint_D \left(\int_{1 - \sqrt{1 - x^2 - y^2}}^{\sqrt{x^2 + y^2}} dz \right) dx dy = \iint_D \left(\sqrt{x^2 + y^2} - 1 + \sqrt{1 - x^2 - y^2} \right) dx dy;$$

$D = pr_{xOy} \Omega = \left\{ (x, y) \in \mathbb{R}^2 \mid x^2 + y^2 \leq 1 \right\}$. Se trece la coordonate polare cu $x = r \cos t$, $y = r \sin t$, $J = r$, cu $r \in [0, 1]$ și $t \in [0, 2\pi]$. Obținem: $V = \int_0^{2\pi} \left(\int_0^1 \left(r\sqrt{1 - r^2} + r^2 - r \right) dr \right) dt = (...) = \frac{\pi}{3}$.

12. $\frac{x^2}{4} + \frac{y^2}{9} = 2z$ se rescrie în forma $\frac{x^2}{4} + \frac{y^2}{9} = \frac{z}{1/2}$ și este un paraboloid eliptic, cu deschiderea "în sus", axa de simetrie Oz ; $\frac{x^2}{4} + \frac{y^2}{9} = z^2$ este ecuația unui con eliptic, axa de simetrie Oz . Mulțimea Ω este

situată "deasupra" paraboloidului și "sub" con. Astfel $\frac{1}{2} \left(\frac{x^2}{4} + \frac{y^2}{9} \right) \leq z \leq \sqrt{\frac{x^2}{4} + \frac{y^2}{9}}$, deci:

$$V = \iint_D \left(\sqrt{\frac{x^2}{4} + \frac{y^2}{9}} - \frac{1}{2} \left(\frac{x^2}{4} + \frac{y^2}{9} \right) \right) dx dy \quad \text{iar } D = pr_{xOy} \Omega = \left\{ (x, y) \in \mathbb{R}^2 \mid \frac{x^2}{16} + \frac{y^2}{36} \leq 1 \right\} \quad (\text{interiorul unei elipse}).$$

Se trece la coordonate polare generalizate cu $x = 4r \cos t$, $y = 6r \sin t$, $J = 24r$, cu $r \in [0, 1]$ și $t \in [0, 2\pi]$. Obținem: $V = (...) = 48 \int_0^{2\pi} \left(\int_0^1 (r^2 - r^3) dr \right) dt = (...) = 8\pi$.

13. Mulțimea Ω nu se poate reprezenta grafic. Datorită formei ecuației lui Ω , folosim direct trecerea la coordonate sferice cu $x = r \sin \theta \cos \varphi$, $y = r \sin \theta \sin \varphi$, $z = r \cos \theta$, $J = r^2 \sin \theta$. Domeniile pentru r, θ, φ se stabilesc după verificarea ecuației lui Ω , prin înlocuirea cu coordonate sferice. Ecuația lui Ω devine astfel $r^6 = r \sin \theta \cos \varphi$, de unde se impune condiția $\sin \theta \cos \varphi \geq 0$, adică $\theta \in [0, \pi]$ și

$$\varphi \in \left[-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2} \right] \quad \text{și} \quad r = \sqrt[5]{\sin \theta \cos \varphi}, \quad \text{deci} \quad r \in \left[0, \sqrt[5]{\sin \theta \cos \varphi} \right]. \quad \text{Se obține}$$

$$V = \int_0^\pi \int_{-\frac{\pi}{2}}^{\frac{\pi}{2}} \left(\int_0^{\sqrt[5]{\sin \theta \cos \varphi}} r^2 \sin \theta dr \right) d\varphi d\theta = \frac{1}{3} \int_0^\pi \left(\int_{-\frac{\pi}{2}}^{\frac{\pi}{2}} \sin^{\frac{8}{5}} \theta \cos^{\frac{3}{5}} \varphi d\varphi \right) d\theta =$$

$$= \frac{1}{3} \int_0^\pi \sin^{\frac{8}{5}} \theta \left(\int_{-\frac{\pi}{2}}^{\frac{\pi}{2}} \cos^{\frac{3}{5}} \varphi d\varphi \right) d\theta. \text{ Calculăm separat cele 2 integrale (conform teoremei Fubini).}$$

Fie $A_1 = \int_{-\frac{\pi}{2}}^{\frac{\pi}{2}} \cos^{\frac{3}{5}} \varphi d\varphi = 2 \int_0^{\frac{\pi}{2}} \cos^{\frac{3}{5}} \varphi d\varphi$. Vom face schimbarea de variabilă $\sin^2 \varphi = y$, cu

$\cos \varphi d\varphi = \frac{1}{2\sqrt{y}} dy$, cu $y \in [0, 1]$, pentru a pune în evidență o integrală de tip Beta. Scriem

$$\cos^{\frac{3}{5}} \varphi = \sqrt[5]{(1 - \sin^2 \varphi) \cos \varphi} = \sqrt[5]{(1 - y)} \cdot \sqrt[5]{(1 - \sin^2 \varphi)^{\frac{1}{2}}} = (\dots) = \sqrt[5]{(1 - y)} \cdot \sqrt[10]{1 - y} = (1 - y)^{\frac{3}{10}},$$

$$d\varphi = \frac{1}{2\sqrt{y}} \cdot \frac{1}{\cos \varphi} dy, \quad \text{deci} \quad d\varphi = \frac{1}{2\sqrt{y}} \cdot \frac{1}{\sqrt{1 - y}} dy. \quad \text{Integrala } A_1 \text{ devine:}$$

$$A_1 = 2 \int_0^1 (1 - y)^{\frac{3}{10}} \cdot \frac{1}{2\sqrt{y}} \cdot \frac{1}{\sqrt{1 - y}} dy = \int_0^1 (1 - y)^{-\frac{1}{5}} \cdot y^{-\frac{1}{2}} dy = B\left(\frac{4}{5}, \frac{1}{2}\right). \text{ Similar se calculează integrala}$$

$$A_2 = \int_0^\pi \sin^{\frac{8}{5}} \theta d\theta \quad \text{și} \quad \text{se obține} \quad A_2 = \frac{1}{2} B\left(\frac{13}{10}, \frac{1}{2}\right). \quad \text{În final avem:}$$

$$V = \frac{1}{6} B\left(\frac{4}{5}, \frac{1}{2}\right) \cdot B\left(\frac{13}{10}, \frac{1}{2}\right) = \frac{1}{6} \cdot \frac{\Gamma\left(\frac{4}{5}\right) \cdot \Gamma\left(\frac{1}{2}\right)}{\Gamma\left(\frac{13}{10}\right)} \cdot \frac{\Gamma\left(\frac{13}{10}\right) \cdot \Gamma\left(\frac{1}{2}\right)}{\Gamma\left(\frac{9}{5}\right)} = (\dots) = \frac{5\pi}{24}.$$

14. Mulțimea Ω nu se poate reprezenta grafic. Datorită formei ecuației lui Ω , folosim direct trecerea la coordonate sferice cu $x = r \sin \theta \cos \varphi$, $y = r \sin \theta \sin \varphi$, $z = r \cos \theta$, $J = r^2 \sin \theta$. Domeniile pentru r, θ, φ se stabilesc după verificarea ecuației lui Ω , prin înlocuirea cu coordonate sferice. Ecuația lui Ω devine astfel $r^4 = 8r \sin \theta \cos \varphi$, de unde se impune condiția $\sin \theta \cos \varphi \geq 0$, adică $\theta \in [0, \pi]$ și

$$\varphi \in \left[-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2}\right] \quad \text{și} \quad r = 2\sqrt[3]{\sin \theta \cos \varphi}, \quad \text{deci} \quad r \in [0, 2\sqrt[3]{\sin \theta \cos \varphi}]. \quad \text{Se obține}$$

$$V = \int_0^\pi \int_{-\frac{\pi}{2}}^{\frac{\pi}{2}} \left(\int_0^{2\sqrt[3]{\sin \theta \cos \varphi}} r^2 \sin \theta dr \right) d\varphi d\theta = (\dots) = \frac{8\pi}{3}.$$

15. Mulțimea Ω nu se poate reprezenta grafic. Datorită formei ecuației lui Ω , folosim direct trecerea la coordonate cilindrice cu $x = r \cos t$, $y = r \sin t$, $z = z$, $J = r$. Ecuația lui Ω devine $r^6 = z^2$, cu $z \in [0, 8]$, deci $r \in [0, 2]$ și $t \in [0, 2\pi]$. Se obține $V = \int_0^{2\pi} \int_0^2 \left(\int_0^8 r dz \right) dr dt = (\dots) = 32\pi$.

16. Mulțimea Ω este un con eliptic (deschidere "în sus"). Trecem direct la coordonate cilindrice generalizate cu $x = a \cdot r \cos t$, $y = b \cdot r \sin t$, $z = z$, $J = r$ și $z \in [0, c]$. Ecuația lui Ω devine $r = \frac{z}{c}$, deci

$$r \in \left[0, \frac{z}{c}\right] \text{ și } t \in [0, 2\pi]. \text{ Se obține } V = \int_0^{2\pi} \int_0^c \left(\int_0^{\frac{z}{c}} abr dr \right) dz dt = (\dots) = abc \frac{\pi}{3}.$$